

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z powództwa E. Z.
przeciwko Szpitalowi [...] w T.
o przywrócenie do pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 20 września 2013 r.,
na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w P.
z dnia 14 grudnia 2012 r., sygn. akt VI Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda 120 (sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Pozwany w skardze kasacyjnej zarzucił naruszenie art. 45 § 1 i 2 k.p. oraz art. 233 § 1 i art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania odwołano się do podstaw kasacyjnych skargi i w uzasadnieniu tego wniosku, w odniesieniu do zarzutu naruszenia prawa materialnego z podstawy kasacyjnej, podano co następuje: „- sąd II instancji oparł zaskarżony wyrok na art. 45 § 1 k.p. w sytuacji, gdy w niniejszej sprawie przepis ten nie znajdował zastosowania; dla zastosowania powyższego przepisu niezbędne jest bowiem ustalenie bezzasadności wypowiedzenia umowy o pracę lub

naruszenia przepisów o wypowiedaniu takich umów; w niniejszej sprawie naruszenie przepisów o wypowiedaniu umów o pracę nie było przez powoda w ogóle podnoszone; przyczyny wypowiedzenia powodowi umowy o pracę były zaś rzeczywiste i dostatecznie skonkretyzowane, a zważywszy na to, że wypowiedzenie jest normalnym sposobem rozwiązania stosunku pracy – ich waga i charakter w pełni uzasadniały oświadczenie o wypowiedzeniu umowy; Sąd II instancji stosując art. 45 § 1 k.p. naruszył prawo materialne, co skutkowało bezzasadnym przywróceniem powoda do pracy; odrzucenie przez Sąd II instancji argumentacji pozwanego przemawiającej za zasadnością wypowiedzenia zobowiązywało tenże Sąd do rozważenia potrzeby zasądzenia na rzecz powoda na podstawie art. 45 § 2 k.p.c. odszkodowania w miejsce orzeczenia o przywróceniu do pracy, po dokonaniu oceny możliwości i celowości uwzględnienia żądania przywrócenia do pracy, tym bardziej, że wniosek o zastosowanie tego przepisu podnoszony był przez pozwanego tak przed Sądem I instancji, jak i w apelacji; Sąd tego nie uczynił, a ograniczył się w tej mierze jedynie do stwierdzenia: *„Wypowiedzenie powodowi umowy o pracę było w świetle art. 45 § 1 k.p. nieuzasadnione. Tym samym pozwany nie wykazał, że przywrócenie powoda do pracy jest niemożliwe na podstawie art. 45 § 2 k.p.”*; mając powyższe na uwadze, skarga kasacyjna obejmująca zarzuty naruszenia prawa materialnego jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), a pozostawanie zaskarżonego wyroku w obrocie prawnym byłoby rażąco niesprawiedliwe”.

Natomiast odwołując się do zarzutów procesowej podstawy kasacyjnej dodano, iż: „- sąd odwoławczy orzeka na podstawie materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.); sąd jest uprawniony do swobodnej oceny dowodów, ale nie oznacza to dowolności (art. 233 § 1 k.p.c.); w sprawie przedmiotowej sąd mimo obowiązku z art. 45 § 2 k.p. w ogóle zaniechał wskazania faktów i dowodów, które legły u podstaw uznania możliwości i celowości przywrócenia powoda do pracy, a zatem nieuwzględnienia wniosku pozwanego o zasądzenie odszkodowania (v. wyżej cyt. z uzasadnienia w tej mierze); mimo przeprowadzenia dowodu z wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2012 r. uwzględniającego roszczenie lek. med., A. S. o usunięcie naruszenia jego dóbr osobistych przez powoda, w

uzasadnieniu wyroku w ogóle się do niego nie odniósł, wszystko to powoduje, że zaskarżony wyrok został wydany z naruszeniem wskazanych przepisów, a naruszenie to miało wpływ na wynik sprawy; w dalszej kolejności oznacza to, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.)”.

Powód wniósł o oddalenie skargi kasacyjnej i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Zasadniczy mankament wniosku polega na tym, że odwołuje się do podstaw kasacyjnych (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.), gdy podstawy przedsądu stanowią odrębny element skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.), co oznacza, że powinny samodzielnie i odrębnie od podstaw kasacyjnych wskazać i wykazać podstawę przedsądu. Innymi słowy brakującego elementu podstawy przedsądu nie zastępuje podstawa kasacyjna ani jej uzasadnienie. Podstawy kasacyjne podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Reguła odrębności podstaw kasacyjnych i podstaw przedsądu odnosi się również do tej szczególnej podstawy przedsądu, która ma na uwadze prywatny interes skarżącego w przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, czyli podstawę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Nie wystarczą zasadne podstawy kasacyjne, gdyż te mogą uzasadniać uwzględnienie skargi kasacyjnej (*a contrario* z art. 398¹⁴ k.p.c.). Natomiast w podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. chodzi nie o zasadność podstaw kasacyjnych, lecz aż o oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Znaczenie ma więc odrębne od podstaw kasacyjnych wskazanie i wykazanie naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego, które bez wątpliwości prowadzi do wniosku, że zaskarżony wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Takiego stopnia wadliwości, czyli naruszenia prawa nie można stwierdzić na podstawie treści wniosku.

Przedmiot sporu i jego podstawa materialnoprawna nie były skomplikowane. Jednak w ocenie zarzutu naruszenia prawa materialnego wiąże ustalony stan faktyczny, stanowiący podstawę zaskarżonego wyroku (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zasada ta obowiązuje również na etapie przedsądu, gdyż w przeciwnym razie zachodziłby dysonans między etapem przedsądu i późniejszym rozpoznaniem skargi po przyjęciu jej do rozpoznania. Chodzi o wskazany we wniosku (pkt b) przepis art. 233 § 1 k.p.c., gdyż bezpośrednio odnosi się do ustalania faktów i oceny dowodów, stąd utrwalone jest w orzecznictwie stanowisko, iż ze względu na ograniczenie wynikające z art. 398³ § 3 k.p.c. przepis art. 233 § 1 k.p.c. nie może być zasadną podstawą przedsądu. Hasłowo wniosek przywołuje art. 382 k.p.c., jednak nie zarzuca naruszenia tego przepisu, w szczególności ustalenia stanu faktycznego z pominięciem materiału zebranego w pierwszej lub drugiej instancji. Innych przepisów procesowych wniosek o przyjęcie skargi nie wskazuje, oznacza to, że nie zostały podważone ustalenia stanu faktycznego oraz nie wykazano naruszenia innego przepisu prawa procesowego, które mogłoby mieć istotny wpływ na wynik sprawy (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. *in fine*).

O wyniku sprawy decyduje prawo materialne, czyli w tym przypadku art. 45 k.p. Naruszenie tego przepisu wniosek zarzuca w pierwszej części (pkt a), jednak zarzut jego naruszenia rozmija się z wiążącymi ustaleniami w sprawie. W tej sprawie Sąd ustalił i rozstrzygnął, że wypowiedzenie nie było zasadne. Nie odnosi skutku ogólny zarzut wniosku, że wypowiedzenie jest normalnym sposobem rozwiązania stosunku pracy. Należy bowiem dostrzec, że w art. 45 § 1 k.p. znaczenie ma klauzula generalna zasadności wypowiedzenia. Stosowanie prawa i tej klauzuli należy do sądu powszechnego (sądu pracy). Ogólny zarzut nie podważa oceny opartej na klauzuli generalnej zasadności wypowiedzenia. Innymi słowy wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia „szczególnej sytuacji lub okoliczności”, które uzasadniałyby stwierdzenie, że stosowanie art. 45 § 1 k.p. było istotnie nieprawidłowe, co dopiero otwierałoby kwestię oceny oczywistej zasadności skargi. Z kolei art. 45 § 2 k.p. to domena sądu, jednak przepis ten wyprzedza przepis art. 45 § 1 k.p. i zasada, że sąd pracy orzeka „stosownie do żądania pracownika”. Z tego względu zasądzenie odszkodowania na podstawie art. 45 § 2 k.p. w miejsce żadanego przywrócenia do pracy może nastąpić

wyjątkowo, gdy przywrócenie do pracy jest niemożliwe lub niecelowe (por. wyroki Sądu Najwyższego z 16 kwietnia 2003 r., I PK 154/02, Pr.Pracy 2003/11/35; 25 lipca 2006 r., I PK 56/06, M. Praw. 2007/4/2006). Dopuszczalność odstępiania od tej zasady powinna być oceniana szczególnie wnikliwie w sytuacji, w której pracodawca podał niezasadne przyczyny wypowiedzenia, co też w sprawie ustalono. Natomiast co do niecelowości przywrócenia do pracy w kontekście konfliktu między pracownikiem żądającym przywrócenia a pracodawcą, przełożonymi lub innymi pracownikami, warto wskazać, że w świetle orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie każdy konflikt uzasadnia wniosek o niecelowości przywrócenia pracownika do pracy, lecz tylko konflikt poważny, długotrwały, głęboki, a przede wszystkim zawiniony przez pracownika lub powstały na tle dotyczących go okoliczności (zob. wyroki Sądu Najwyższego z 28 lipca 1999 r., I PKN 110/99, OSNP 2000 nr 21, poz. 780; 19 listopada 1997 r., I PKN 374/97, OSNP 1998 nr 17, poz. 508; 25 lipca 2006 r., I PK 56/06, M. Praw. 2007/4/2006). Takiego stanu faktycznego i analizy, wniosek o przyjęcie skargi nie wskazuje i nie przeprowadza. Argumentacja, że rozstrzygnięcie sądu jest lakoniczne i niewystarczające, albo że pomija określone dowody, nie odnosi skutki, gdyż nie ma oparcia w zasadnym zarzucie naruszenia innych przepisów. Innymi słowy zarzuty wniosku nie wykazują, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji, stosownie do art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 w związku z art. 398²¹ k.p.c. oraz stosowanych odpowiednio do odpowiedzi na skargę kasacyjną § 12 ust. 1 pkt 1 i § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.